שער הכוונות — דרושי אשרי פיטום הקטורת ועלינו לשבח

דרוש א':

בענין אשרי יושבי ביתך והכוונה אשר תכוין בו הנה לעיל בסיום כוונת נ"א נתבאר באופן א' ענין אשרי וענין מזמור יענך ה' ביום צרה וענין ובא לציון גואל ועתה נבאר בו דרוש א' נמשך עם מה שנת"ל בכוונת נ"א עצמה ע"ד הראשון ששמעתי ממו' ז"ל הנה בתחילת ביאור תפלת השחר נת"ל כי כמו שהד' עולמות אבי"ע עולים למעלה בס' המדרגות מהתחלת קרבנות של שחר עד תפלת י"ח כמו כן אחר תפלת י"ח חוזרין הד' עולמות אבי"ע לירד במקומם כסדר המדרגות זא"ז. אמנם בעת עלייתם עולים ממטה למעל' שבתחי' עולה עשי'. ואח"כ יצירה ואח"כ בריאה אבל עתה בעת ירידתם הוא להפך כי בתחילה יורדת הבריאה ואח"כ היצירה ואח"כ העשיה ואז נמצא שחזרו כל העולמות למקומם הא' וזהו מה שנת"ל אבל צריך שתדע כי אין הענין כך שאין העולמות יורדין אלא עד שאומרים עלינו לשבח כמשי"ת בע"ה אבל הענין הוא כך כי הנה נת"ל שכל הד' עולמות עלו ונכללו למעלה בעולם האצילות וסיבת עלייתם הוא כדי לקחת כל עולם ועולם השפע הראוי ליתן לו ואז אחר העשות הזווג העליון שבעולם האצילות בעת נ"א אז יורד השפע משם לכל העולמות כפי הראוי להם ובתחילה יורד השפע אל עולם הבריאה ונוטל חלקו הראוי לו. ואח"כ יורד אל היצירה ונוטל חלקו ומשם יורד אל העשיה ונוטלת חלקה הראוי לה מן השפע ההוא אבל עדיין ג' עולמו' בי"ע הם למעלה בעולם האצילות במקום שעלו בתחל' ובהיות' עומדי' שם באצילות הם עומדי זלמ"ז וזה מלביש לזה וזל"ז חוצה לו כנודע וזכור ענין זה ובהיותם שם לוקחים שפע הראוי להם כפי ס' מדרגתם כנ"ל ואחר עלינו לשבח אז יורדין ג' עולמות למקומם עם השפע הראוי להם שקבלוה כבר בהיותם באצילות:

הכוונה של קודם אשרי הנה קודם שתאמר אשרי תכוין בהויה דע"ב דיודין שה"ס עולם האצילות ותכוין להמשיך שפע משם אל עולם הבריאה שהיא הויה דס"ג וכן היא בחי' ה' ראשונה שבשם ההויה וגם בחי' שם אל שדי. וכל עוד שאתה אומר הסדר הזה מן אשרי עד סיום קדושת ובא לציון תמיד תכוין בשמות הנז' שהם הויה דס"ג וה"א ראשונה שבשם וא"ל שדי לפי שכל הסדר הזה הוא בעולם הבריאה זהו מה שתכוין קודם שתאמר אשרי וגם תמיד כל עוד שאתה אומר הסדר הנז':

ועתה נבאר הכוונה שתכוין במזמור עצמו הנה נת"ל כי בנ"א העלינו בחי' מ"ן מבחי' נפשות בלבד ואז גם הזכר לא נתן בה בחי' מ"ד חלא מבחי' נפש בלבד מצד הזכר ואמנם עתה באשרי יושבי ביתך תכוין להעלות מ"ן דבחי' הרוח שיש בג' עולמו' הנז' והטעם הוא כי אין הנר"ן באים לוולד בפעם אחת ולכן תחילה באה הנפש ועתה באשרי בא הרוח וכמו שנתבאר ג' הויות דב"ן בנ"א כנ"ל להעלות ג' חלקי בירורי הנפש שבג' עולמות בי"ע בבחי' מ"ן כמו כן נרמזו באשרי שלש הויות דב"ן להעלות מ"ן של רוח משלש עולמות ההם ותכוין כי גם הדכורא עתה נותן בה טיפת מ"ד של בחי' הרוח ואלו הם ג"פ ב"ן הנז' הא' ר"ת וס"ת של שני תיבות ארוממך אלה"י וס"ת מלת המלך ב"ן שני הוא ר"ת ארוממך אלקי המלך עם מלת אלקי כולה הרי ב"ן שני. ב"ן ג' הוא נרמז במל' בכל יום אברכך בכל בגי' ב"ן. עוד יש כוונה א' באופן א' והוא כי הנה כתיב שארה כסתה ועונתה לא יגרע. ובנ"א הורדנו אל הנקבה בחי' העונה שהוא הזווג ועתה באשרי אנו מורידין לה מלמעלה בחי' שארה שהם המזונות וזה נרמז במלת אשרי שהוא אותיות שארה וכמו שלענין העונה נרמזו ג"פ ב"ן כן לענין המזונות הוזכרו ג"פ אשרי והם אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלקיו אשרי יושבי ביתך וזהו הטעם שתקנו לומר ב' פסוקים של אשרי יושבי ביתך ואשרי העם שככה לו. אעפ"י שאינן מכלל מזמור תהלה לדוד ארוממך אלקי כו' לרמוז ג' אשרי כנגד המזונות של שלש עולמות ובמזמור אשרי שאחר ברוך שאמר נת' שם כוונת פסוק פותח את ידיך כו' ע"ש:

מזמור יענך ה' ביום צרה כו' עתה תכוין להעלות מ"ן של בחינת נשמה אשר בג' עולמות בי"ע כנ"ל ולכן נרמזו כאן ג"פ ב"ן אחרים ואלו הם הא' הוא ס"ת שם אלקי יעקב גי' ב"ן. הב' הוא ר"ת נרננה בישועתיך ב"ן. הג' הוא ס"ת יעננו ביום קראנו גי' ב"ן. ותכוין כי גם הזכר נותן בה טפת מ"ד של נשמות דכורין:

גם צריך לכוין במזמור הזה כמה שמות של יב"ק שהם בגימט' ידוד אלקים ואלו הם יענך ה' ביום צרה ר"ת יב"ק ונפלו ואנחנו קמנו ר"ת יב"ק ואנחנו קמנו ונתעודד ר"ת יב"ק ונתעודד ידוד הושיעה המלך ר"ת ויה"ו והוא צירוף א' מי"ב צירופי ההויה ולכן להורות זה צריך לחבר מלת המלך עם מלת הושיעה ולתת טעם מפסיק אחר תיבת המלך ואח"כ תאמר יעננו ביום קראנו וגם כי ר"ת יעננו ביום קראנו הוא בגימ' יב"ק גם תכוון כוונה א' בזה המזמור והוא כי תכוין שבמזמור זה יש ע' תיבות כמנין ע' קלין דיולדה וכנז' בזוהר פ' פינחס וביאור ענין זה הוא כך כי הנה נת"ל שבנ"א היה זווג יעקב ורחל ואז נתעברה רחל מאותו הזווג ונשאר' מעוברת בהיותה בעולם האצילות. ואמנם צריך לינתן באותו העובר אשר בתוכ' שפע גמור שלם בנר"ן ואח"כ נולד הוולד ההוא והשפע ההוא וכל עולם ועולם לוקח חלקו מאותו הוולד הנולד והנה חלק הנשמה לוקחתו הבריאה וחלק הרוח לוקחתו היצירה וחלק הנפש לוקחתו העשיה והנה הנקב' הנז' יורדת מן האצילות אל עולם הבריאה בהיותו עדיין למע' באצילות כנז' ושם בעולם הבריאה יולדת הנקבה הנז' וכאשר צועקת אותם הקולות כשרוצה לילד אז מזדווג הזכר עמה בבחי' חלק הנשמה ונגמר העובר גם בחלק הנשמה כנז' וע"י הזווג הזה נפתח רחמה ויולדת ויוצא הוולד בעולם הבריאה. והנה במזמור הזה של יענך ה' הוא זמן זעקת היולדת דראמת ע' קלין כנז' והם כמנין ע' תיבין שבמזמור הזה ואז ניתן בעובר ההוא חלק הנשמה כי בנפילת אפים ניתן בו כח הנפש. ובאשרי כח הרוח ויענך כח הנשמה כנ"ל ועניין זה נעשה ע"י זווג זה המחודש עתה כנז'. והנה היא עתה בעולם הבריאה ואח"כ יולדת וזמן לידתה הוא בקדושת ובא לציון גואל ומה שיולדת מתחלקת בג' עולמות בי"ע ובתחלה ניתן בבריאה חלק הנוגע לה בשפע והוולד ההוא הנולד הוא בחי' הנשמה כנז' וז"ס קדושת ובא לציון כי הוא בחי' קדוש' נמשכ' מלמע' מן האצילות וקראו' בזו' פ' תרומה בשם תוס' קדו' שהוא בחי' קדושה הניתנת עתה אל הבריאה והיא כדוגמת הקדוש' שבעולם האצילות וכדוגמתה יולדת עתה בעולם הבריאה ואמנם הקדושה הזו נתקנ' בשתי

לשונות לשון הקדש ותרגום. הטעם הוא כי צריך להמשיך השפע והאורות הנז' אל עולם הבריאה בבחי' פנים ובבחי' אחור ולכן נאמר בלשון הקדש כנגד בחי' הפנים ובלשון תרגום כנגד בחי' האחוריים כמבואר אצלינו בענין קריאת הפר' שמו"ת כי לשון התרגום הוא בחי' האחוריים העליוני'. והנה ראיתי מן המדקדקים שאין לומר מלו' התרגום בקול רם אלא בלחש ויש שאינן חוששין ומנהג מורי ז"ל היה לאומרם בקול רם ולא היה חושש למדקדקים לאומרם בלחש ואמנם כוונת קדושת זו נתבאר באורך לעיל גבי נקדישך ונעריצך וע"ש ועכ"ז נכתוב כאן קיצור א' והוא כי להיות קדושה זו היא דוגמת קדושה שבאצילות כנז' כי יולדת דוגמת' בעולם הבריאה לכן יש בה הארת ג' מוחין חב"ד ודוגמת' יולדת בבריאה וה"ס ג"פ קק"ק וכולם כנגד החכמה וברוך כבוד ה' ממקומו כנגד הבינה. וה' ימלוך לעולם ועד כנגד הדעת וכבר נתבאר כל זה בקדושת נקדישך כו' גם נתבאר שם כי פסוק של ה' ימלוך שא"א עתה בקדושת ובא לציון הוא כנגד מה שאומר י' בקדוש' נקדישך ובדברי קדשך כתוב לאמר ימלוך ה' לעולם אלקיך ציון גם שם ביארנו ענין פסוק ה' חפץ למען צדקו כו' שנתקן בסוף קדושת ובא לציון ושם ביארנו שצריך לכוין בר"ת של צ'דקו י'גדיל ת'ורה שהוא שם צי"ת הנרמז בג' אותיות אחרונות של שם שקוצי"ת משם בן מ"ב אותיות גם תכוין כי שם אבגית"צ נרמז בר"ת של צ'דקו י'גדיל ת'ורה ו'יאדיר שעולה בגימטריא כך:

(עיין בפע"ח בפ"ד משער קריאת התורה הגהה להר"מ זלה"ה מה שכתב ע"ז). וגם מביא מספר מלכיאל שמחק זאת מספרו עיי"ש:

ובאמרו ברוך אלקינו שבראנו לכבודו כו' צריך לכוין בכוונה גמורה כי הנה עתה אנו בעולם הבריאה אשר משם נמשכת התורה שניתנה לנו וכנז' בזוהר בראשי' וז"ל אית אורייתא דאצילות ואית אורייתא דבריאה כו' גם מן הבריאה נמשכו נשמות ישראל בסו' מ"ש רז"ל כל הנשמות חצובות מכסא הכבוד כי משם החלק הנקרא נשמה וזה נרמז באומרו ברוך אלקינו שבראנו לכבודו שה"ס עולם הבריאה. והבדילנו מן התועים בסוד מה שברא נשמתינו מן הטוב שבעולם הבריאה והבדילנו ע"י מן התועים. ונתן לנו תורת אמת היא התורה שנתנה לנו מעול' הבריאה ולכן בכאן אנו מתפללים שיפתח לבנו בתורתו שמן הבריאה וצריך לכוין כל זה בכוונה גמורה ובזה ית"ל מש"ל שיכוין בשם צי"ת מן שקוצי"ת בר"ת צדקו יגדיל תורה והטעם הוא לפי ששם שקוצי"ת הוא השם הז' האחרון שבז' שמות של שם בן מ"ב כנודע שהוא בעולם היצירה כמבואר אצלינו בענין אנא בכח כו' ונודע כי זה השם הז' האחרון שבז' שמות הוא כנגד יום שבת שהוא יום הז' והנה שם זה הוא בהיכל הז' העליון הנקרא היכל קה"ק דעולם היצירה שהוא כנגד בינה דבריאה ושם זה הוא עולה בגי' ת"ק כמנין אותיות מלוי שם שדי ומשם סוד התורה כי השם הזה הוא כנגד יום השבת שהוא יום השביעי:

ענין הקדיש שלאחר ובא לציון גואל נתבאר לעיל בענין קדיש של הקרבנות ושם נתבאר שצריך לכוין בשתי בחי' מ"ב שבו להוריד הארה מן הבריאה אל היצירה ע"י שני בחי' מ"ב הא' מבחי' הויה דס"ג והשני מבחינת הויה דע"ב דמלוי יודין:

ונבאר ענין כוונת תפלה לדוד וענין זה נרמז בזוהר פ' פינחס וכבר נתבאר לעיל בס' מדרגות תפלת השחר שצריך לכוין להוריד בתחילה אור מן הויה דע"ב שבאצילות אל היצירה ואח"כ מהויה דס"ג שבבריאה אל היצירה כי כל סדר זה של תפלה לדוד הוא בעולם היצירה כנ"ל ולכן צריך לכוין בסדר הזה תמיד אל אות ו' שבהויה ואל הויה דאלפין דמ"ה ואל שם א"ל ידוד שאלו השמות הם בעולם היצירה. והנה עתה יורד השפע הנוגע לחלק היצירה וה"ס הרוחין כנ"ל במזמור יענך ה' כו' וכבר נת"ל באשרי יושבי ביתך שעדיין ג' עולמות בי"ע הם למעלה באצילות אלא שבהיותם שם לוקחים כאו"א שפע הראוי להם זא"ז כסדר המדרגות:

ענין הקדיש שלאחר תפלה לדוד גם הוא נת"ל בקדיש של הקרבנות ושם נת' שיכוין בו להוריד הארה מן היצירה אל העשיה ע"י ב' בחי' של מ"ב א' של הויה דס"ג וא' של הויה דמ"ה:

ענין פטום הקטורת שלאחר התפלה נזכר בזוהר פ' פנחס וכבר נת"ל שהסדר הזה הוא בעשיה ולכן יכוין בו באות ה' אחרונה של הויה ובהויה דב"ן דההין ובשם אל אדני שאלו השמות הם בעשיה. ענין הקדיש שלאחר פטום הקטורת גם הוא נת"ל בקדיש של הקרבנות ושם הארכנו בביאורו והוא הנקרא קדיש יתמי וע"ש בביאורו ענין ברכו שאומרים אחר זה הקדיש ופה נבאר גם ענין ברכו הראשון:

הנה בברכו הא' של קודם יוצר תכוין אל שם ההויה העולה כ"ו ואח"כ בריבועו שהוא האחוריים שלו כזה י יה יהו ידוד והם בגי' ע"ב ואם תמלא עשרה אותיות אלו דאחוריים במלוי אלפין יהיו בגי' ק"ל ותצרף כ"ו והע"ב והק"ל שלשתם יחד יהיו בגי' ברכו וכמנין ברוך ה' המבורך אבל בברכו זה האחרון הוא באופן אחר כי תכוין בג' בחי' מ"ב שיש בג' הויות דע"ב ס"ג מ"ה ושלשתם הם בגי' קכ"ו ותצרף עם קכ"ו ג' מלויי עס"מ שהם מ"ו ל"ז י"ט שעולים בגימטריא ק"ב יהיה סך הכל כמנין ברכו וברוך וז"ס המברך חסר ו' שהם מ"ב ר"ך כנז' בזוהר פ' תצוה. והנה מ"ב הם בחי' ג' מ"ב הנז' ונתבאר בכוונת ברכו של שבת וע"ש. ור"ך הם ג' מילוייהם שהם יותר רכים וחלשים מן המ"ב שהם בחי' דינין חזקים כנודע:

ודע כי ב"פ ברכו של תפלת ערבית דליל שבת ג"כ תכוין בהם ב' כוונות האלו. הראשונה בברכו הראשון והשני' בברכו השני. עוד מ"כ בקונטריסי כוונה א' בברכו מה ששמעתי מזולתי וזו היא:

בענין ב"פ ברכו שהם א' קודם התפלה וא' לאחר התפלה דימי החול כבר נתבאר עניינם בענין ב"פ ברכו שיש בליל שבת דוקא ולאדם הזה מצאתי כוונות אלו שנוהגים אף בימי החול ואני לא קבלתי כן. והכוונה שבברכו הראשון יכוין בשם הויה פשוטה העולה כ"ו ובאחוריים פשוטים שלה העולים ע"ב ובאחוריים מלאים דאלפין העולים ק"ל ושלשתם בגי' ברכו. ובברכו האחרון יכוין בג"פ מ"ב שיש בג' הויות ע"ב ס"ג מ"ה כנודע גם מצאתי בזה שינוי א' והוא שיכוין כי המובדך הם מ"ב ר"ך כנז' בזוהר פרשת תצוה וה"ס הגבו' הנקראים מ"ב שמתחברות עם החסדים ומתמתקות ונעשים ר"ך: